

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Diumenge 26 de Juny de 1898

Núm. 3.582

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, juny mes. Ptas. 3.50
n províncias trimestre. 10.00
Extranger y Ultramar.
Anònims, a preus convencionals.

Administració y Redacció
PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerias d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la província
FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT
Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

CREMA LÁCTEA ROMEU

Reproductora de la llet

aprobada per la M. Il·ltre. Academia Médica Farmacéutica de Barcelona.

Eficament recomenada pera augmentar la llet á las Mares de familia, en cuants casos s' hagi retirat per disgust, fluxetat, etc. Ab son ús, tota mare pot criar á sos fills idurant lo temps de la lactancia.

Dipòsit: Farmacia de A. SERRA, Arrabal de Sta. Anna, 80

REUS

SECCIÓ DOCTRINAL

Notas regionalistas al extranjero

FRANSA

Lo moviment particularista á Fransa te cada dia nous adeptes. Ayuy l' unitarisme ja no es indiscutible, sino al contrari, se 'l combat en lo llibre, en la revista, en lo periòdich, com á enemich de tota llibertat y de tota llegítima expansió dels pobles. Fill del cessarisme, sos fruits no podían menos d'esser perjudicials, y es ara que comensa á adonarsen la gent pensadora. Entre las cosas bonas que ha produhit l' esperit crítich de nostre sigle, senyalar, per tot arreu, aqueixa tendencia de las petites nacionalitats de conèixer á sí mateixas y de voler reivindicar sos drets y sa personalitat tant temps desconegudas y ab tant d' afany combatudas per los artificiosos unitarismes que encara ayuy dominan.

Las nacionalitats històriques de la Fransa contemporànea no podían mostrarse extranyas á aqueix desvetllament general; y com tota idea justa y generosa havia de tenir ressó en aquell cultíssim país. Los millors poetas, los filosofes, los escriptors de cap de brot, tots alsuna, van esbargint la espessa boya que embolcallava á la verdadera Fransa, y treballan pera que aquesta sia coneguda tal com es, no com la han disfressada 'ls teòrics, los polítics y 'ls negociants de tota mena.

Ab poch temps la idea nacionalista á Fransa ha fet son camí, y camí segur, porque las «Ideas que nudreixen millor y mes sanament á una nació son las que sembrades per sos propis fills, germinan en son terrer», com deya fa poch dies en *Le Petit Marseillais*, Julieta Adam, en un sustancios article titulat *La des-nacionalisació*. Traduhirém d' aquest alguns conceptes dignes d'esser coneguts per quants observan lo moviment de que parlem:

«Torném a esser francesos de nostra antiga Fransa; siam de nostre poblet, de nostra comarca, de nostra regió, de nostra nació. Somiém, pensém, obrém com picards, com provensals, com borgonyons, com bretons, etc. etc.

«Que nostre mateix idioma nacional prenga de sí propi, se fortalezca y vivifiqui en nostres dialectes, en nostres patois, torném la vida á nostres municipis, á nostres petits centres... La descentralisació, després dels excessos de la centralisació cosmopolita possehirá totas las virtuts. Lo retorn á las velles costums de la antiga Fransa, després del internacionalisme, ns será

saludable. Preném tots los camins, encara que sian los mes estrets, pera no anar ahont los extrangers nos condueixen, y per no corre 'l perill de desnacionalisarnos.»

Aixó es lo que venim sustentant nosaltres los catalanistas. Se tracta, donchs com diu á sos compatriotas Julieta Adam, de no «desnacionalisarnos», d'esser lo que havém sigut sempre; en una paraula, com volém ser tots los pobles dignes de tal nom.

ITALIA

Al ocuparnos en aquestas *Notas* dels esvalots últimament ocorreguts á Italia diguerem que l' origen de las revolts bullangueras que han conmogut lo regne d' Humbert, no era la fam que sos súbdits patissen per rahó de las cullitas dolentas, ó per la puja dels blats, ó escassetat ó poca paga dels jornals, sino que 'l verdaer motiu calía cercarlo en l' engany en que ha viscut lo poble italiá, al qui se li ha fet creure que la grandesa y felicitat de son país dependía de haver conseguit aqueixa tant gallejada unitat, pera qual formació y sosteniment s' ha vessat tanta sanch, s' ha comés molts injusticias, s' han perpetrat inícuas expoliacions y s' han llenat molts milions, acabant per empobrir y embrotar lo poble, sense que aquest, en realitat, s' hagi trobat á fi de comptes ab que la liquidació li sia beneficiosa. Pera que no s' cregui que tot aixó que dihéu son exageracions degudes á nostre modo especial d' apreciar ó de judicar los aconteixements, copiarem d' un diari de París lo que li comunica son corresponsal de Milán, podent aplicar á las demés capitals dels antics realms de la península italiana 'l modo de pensar de la gent d' aquella hermosa y culta ciutat de la Llombardia.

«Lo poble de Milán s' aprecia de saber discorre. A Milán totas las classes de la societat están descontentas del modo com está gobernada Italia tant temps há. La laboriosa y rica Llombardia s' queixa d' alimentar ab gran dificultat lo Tresor que la gent del Sud, bons enrahonadors, agitats, indiferents y pródichs, derrotzan sense escrúpols. Ara bé, aquestos motius que fan tornar als hurgesos de Milán quelcom rondinayres en sa conservadora docilitat, fan que la oposició radical y fins la oposició inconstitucional, trobin fàcilment aquí sen millor terrenó y també sas millors tropes, las més instruhidas y las més resoltas.»

«Vaig á tocar una qüestió molt ardent», continúa 'l corresponsal milanés. «Sembla que 'l sentiment de la unitat italiana ha penetrat á Milán menos que en cap altra part. Als homes prátichs de la Llombardia aqueixa unitat se 'ls hi figura algunas vegadas onerosa,

donchs que pagan en una gran part los gastos d' una política d' aventuras que ells han rebujat sempre desde 'l fons del cor.» Pera 'ls esperits revolucionaris aquesta unitat es una gran molestia, porque las poblacions del Sud, ignorants y necessitades, forman pera tots los ministeris «la reserva inagotable de las candidaturas oficiales y de las majorias gubernamentals.»

De bona gana fariam algunas aplicacions de tan elocuentes paraules y 'ns permeteriam alguns comentaris adecuats á nostre país, per las analogias que tot bon observador hi pot trobar ab poch bon esforç; pero, al buen callar llaman Sancho, y millor que nosaltres pot fer sa composició de loch lo discret llegidor.

Res acabém lo que 'l aixerit corresponsal milanés diu per son compte al diari parisench aludit: «Un dels quefes dels partits avansats, home molt inteligent á qui jo vaig preguntar l' any passat si sos amichs estan ben organissats pera la lluyta el electoral, me respongué: «Estém organissats en tota la Italia europea.» Li vaig pregar que fos més precís y ell afegí: «La Italia europea», es aixó: Milán, lo Piemont, Génova, la Toscana... ¿Compreneu ara? En lo demés, cap avall, hi ha encara remats ignorants y ajupits baix lo jou feudal, aixó no es la Italia, no es tampoch la Europa es 'l d' ara.»

Tenim, donchs, que l' Africa ne comensa solzament als Pirineus sino que s' ha engrandit envers lo Sud de las doas penínsulas germanas banyadas per una mateixa mar...

Temps há que alguns ho creyan aixís. Bo es que las opinions independents comensin á coincidir en aquestos temps en que la disparitat de criteris domina y en que 'l precíus *sentit comú* escasseja d' un modo tant lamentable en totas las esferas.

GRECIA

L' exércit grech ha reocupat ja novament Trikkala. La zona dotzava está completament evacuada. Segons los corresponsals, l' estat de las poblacions recuperadas pels grechs es lamentable. Los turchs sols deixan ruina per tot arreu ahont han dominat. Se comprén que aixís sia. La *civilisació* semita es cosa del tot podrida, y sols pot sembrar la desolació y la mort. Lo poble grech té, donchs, perfecte dret de rebutjar lo deshonorat domini de Tarquia; y malgrat los entrebanchs que aqueixa llorda diplomacia europea ha oposat á que 'ls helens se lliuessin, la hora final del poder de lo que, per sarcasme, se 'n diu la *Sublim Porta*, ha comensat á sonar pera 'ls pobles cristians del Orient.

La «Gazette de Francfort» ha parlat darrerament d' un tractat *secret*, en virtut del qual s' han establert las bases pera procedir al repartiment de la Turquia europea entre la Russia y l' Austria. Aquest territori, que encare pertany al Sultá, será partit en quatre regions ó esferas. L' Austria exercirà sa *influencia* plena y directa á Sérvis; la Russia la tindrà sobre la Bulgaria; es dir, lo realme de Sérvis será un feudo del imperi austriach; lo búlgar quedarà baix lo senyorío de la santa Russia, lo qual se disfressa en lo tractat ab lo nom de regions ó esferas de plena *influencia*. Tindrà *influencia* restringida desde la Macedònia fins á Salónica y la Albania, esceptuada la part limítrofe del Montenegro, la Austria. La Russia se reserva 'l dret moral de vigilancia y la direcció sobre tot lo demés de la Tarquia d' Europa, comprenent dintre d' aquesta estera á Constantinopla.

Es per demés dir que 'ls Estats contractants han establert mútuos debers, que consisteixen en assegurar-se recíprocament contra tota mena d' agitacions bèlicas en las regions de las *influencias*.

LO SAGRAT COR DE JESÚS Caramelos Pectorals

Per l' eminent pintor **L. GRANER.**

REGALO

als senyors suscriptors de **LO SOMATENT**.
 Prima extraordinaria oferta per l' «Instituto de Arte Cristiano».
 Desitjosa aquesta Societat de propagar rapidament la primera obra d'art propietat ha adquirit, aprofita la fells oportunitat de ser l' actual mes de Juny lo dedicat per lo mon catòlich al **Sagrat Cor de Jesús** pera oferir la maravillosa reproducció del célebre quadre de **GRANER** a un preu molt reduhit, á fi de que totes las classes socials pugin beneficiar del sacrifici que l' «Instituto de Arte Cristiano» s' imposa en aras de ses ideals de propaganda artistica y religiosa.
 Pera iniciar seriament sa companya editorial ha cregut l' «Instituto» que devía primer que tot difundir aquesta portentosa imatge del

Sagrat Cor de Jesús

que entre totes las pintadas y conegudas fins ara es la que més vivament reflexa la miracuosa visió de la Beata Margarita Maria de Alacoque, segons han reconegut unanimament tots los publicistas catòlics y tots los crítics d' art que s' han ocupat de tan soberbia creació.

Per lo misticisme que respira, per la majestat que evoca, per la devoció que infundeix la divina imatge son inspirat autr **LLUIS GRANER** ha rebut numerosas y entusiastas felicitacions d' eminents prelats nacionals y extranjers, de ilustres escriptors y de renombrats artistas, tots acorts en proclamar la creació del pintor catalá obra mestre del art religiós contemporani.

Aquesta preciosa fotopia, de gran format, representant lo **Sagrat Cor de Jesús**, que l' «Instituto» ofereix als senyors suscriptors de **LO SOMATENT**, mideix 38 centimetres d' alt per 62 d' ample, y á pesar de ser una obra de primer ordre, qual valor intrínsech de 25 pessetas, se cedeix temporalment, ó sia durant lo corrent mes de Juny, als senyors suscriptors d' aquest periódich per la exigua quantitat de 5 pessetas en tota Espanya, sempre que acompanyi l' adjunt cupó:

LO SOMATENT

Val únicament durant Juny de 1898.

CUPO-PRIMA EXTRAORDINARIA

LO SAGRAT COR DE JESÚS

per **LLUIS GRANER**

«INSTITUTO DE ARTE CRISTIANO»

Barcelona y Juny de 1898.

Val únicament durant Juny de 1898.

Pts. 5 exemplar

INSTRUCCIONS

Tállis lo cupó, y acompanyant 5 pessetas s' entregará al donador un exemplar de la fotopia en lo

SALÓ PAREÍS

Carrer de Petritzol, números 3 y 5

Pera demandas fora de la capital dirigirse directament al «Instituto de Arte Cristiano», Passeig de Gracia, núm. 153, acompanyant en carta certificada l' import en sellos de correo, lliurans del Giro Mútuo ó lletra de fácil cobro, qui s' encarregará d' enviarlo franch de ports.

Es indispensable la presentació del cupó pera poguer adquirir la fotopia, durant lo corrent mes de Juny, donchs transcorregut aquest plasso tornarà á regir son antich preu.

del metje SALAS

Curan la Bronquitis, Tes, Catarros, etc., notejan de mucositats l' aparato respiratori tan sols presentne un al anarsen á dormir y altre á la matíada, composició inofensiva no conté medicament perillós.

DIPOSIT en Reus Farmacia de Serra Arrebal Santa Anna, 80.

Preu de la capsa 6 rals.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Juny de 1898

Línea directa pera l' Rio de la Plata

Sortirá de Barcelona lo dia de Juny directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnífich y ràpid vapor francés

Espagne

LINEA PERA L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo da 11 de Juny lo vapor

Lies Andes

lo da 26

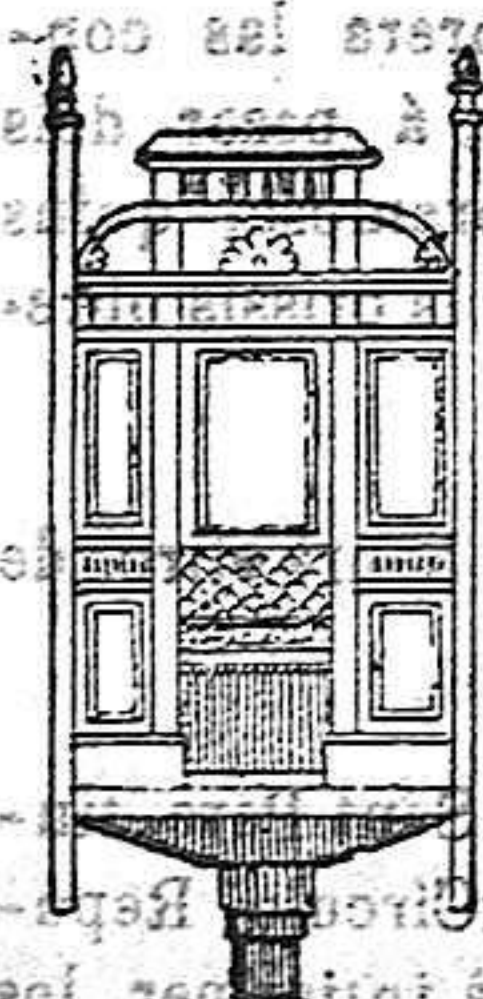
Bearn

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

ASCENSORES-SIVILLA

Hidráulicos y Eléctricos

MONTA CARGAS Y MONTA-PLATOS

APARATOS
ELEVADORES
DE
TODOS
SISTEMAS

MOVIDOS
POR MOTOR
DE
Vapor, de Gas
Y Á BRAZO

MUNAR Y GUITART

S. en C.

INGENIEROS Y ARQUITECTOS

LIBERTAD, 1, MADRID

La casa construye y tiene funcionando aparatos elevadores de todos los sistemas conocidos, como son los de equilibrio superior, equilibrio inferior, hidrostático, funicular, de compensador, eléctrico, hidroeléctrico, mecánicos, á brazo, etc., que se describen en el CATALOGO GENERAL DE LA CASA

Se facilitan Catálogos y Presupuestos

1897

PARA ABONO DE TODAS LAS COSECHAS Y CULTIVOS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTES RENDIMIENTOS

EL COMBINADO EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COMO ABONO FOSFATADO

SALES DE STASSFURT

COMO ABONO POTASICO

EN LAS FORMAS DE

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRATO

SULFATO DE POTASA, CLORURO DE POTASA

SALES CALCINADAS RICAS EN SULFATO DE POTASA,

KAINITA, ETC.

El más económico, el más eficaz, el más duradero.

bajo garantía del Sindicato de ventas de STASSFURT

NITRATO DE SOSA

como abono azoado

DE GRADUACION GARANTIDA DE 15,21 A 16,0 AZOE Y DE EFECTOS RAPIDOS Y SEGUROS

DIRIGIRSE PAA PROSPECTOS E INFORMES SOBRE EL EMPLEO

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA